

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2016/23611
Karar No.	2016/16274
Tarihi:	21.09.2016

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İŞK/17
6098 S. TBK/420

- **İBRANAME**
- **İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİNDEN İTİBAREN BİR AY GEÇMEDEN YAPILAN İBRANAMENİN GEÇERLİ OLMAYACAĞI**
- **İBRA KONUSU ÖDEMELERİN BANKA ARACILIĞI İLE YAPILMASININ İBRANAMENİN GEÇERLİLİĞİ KONUSUNDA ETKİLİ OLACAĞI**
-

ÖZETİ 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 420 inci maddesinde, iş sözleşmesinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde yapılan ibra sözleşmelerine geçerlilik tanınmayacağı bildirilmiştir. Aynı maddede, alacağın bir kısmının ödenmesi şartına bağlı ibra sözleşmelerinin (ivazlı ibra), ancak ödemenin banka kanalıyla yapılmış olması halinde geçerli olacağı öngörülmüştür. 4857 sayılı İş Kanununun 19 uncu maddesinde, feshe itiraz bakımından bir aylık hak düşürücü süre öngörülmüş olmakla, feshi izleyen bir ay içinde işçinin işe iade davası açma hakkı bulunmaktadır. Bu noktada feshi izleyen bir aylık süre, işçinin eski işine dönüp dönmeyeceğinin tespiti bakımından önemlidir. O halde feshi izleyen bir aylık sürede işverenin olası baskılarını azaltmak, iş güvencesinin sağlanması için de gereklidir. Geçerli ve haklı neden iddialarına dayanan fesihlerde dahi ibraname düzenlenmesi için feshi izleyen bir aylık sürenin beklenmesi gerekir. Bir aylık bekleme süresi kısmi ibra açısından işçinin bir kısım işçilik alacaklarının ödenmesinin bir ay süreyle gecikmesi anlamına

gelse de temelde işçi yararına bir durumdur. Hemen belirtelim ki bir aylık bekleme süresi ibra sözleşmelerinin düzenlenme zamanı ile ilgili olup ifayı ilgilendiren bir durum değildir. Başka bir anlatımla işçinin fesih ile muaccel hale gelen kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve izin ücreti gibi haklarının ödeme tarihi bir ay süreyle ertelenmiş değildir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun değinilen maddesinde, işverence yapılacak olan ödemelerin banka yoluyla yapılması zorunluluğunun getirilmesi, ibranamenin geçerliliği noktasında sonuca etkilidir. Ancak banka dışı yollarla yapılan ödemelerde de borç ibraname kapsamında tamamen veya kısmen ifa yoluyla sona ermiş olur

DAVA : Davacı, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ile yıllık izin ücreti, fazla mesai ücreti, ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının ödenilmesine karar verilmesini istemiştir. Yerel mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Hüküm süresi içinde taraflar avukatlarınca temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili; davacının 04.07.2008 tarihinden 31.05.2013 tarihine kadar özel şoför olarak davalının evinde ve şirketinde çalıştığını, yıllık izinlerini kullanmadığını, primlerinin eksik ödendiğini, fazla mesai yaptığını ancak karşılığının ödenmediğini, davalının müvekkiline baskı yaptığını ve davacının iş akdini haklı nedenle feshetmek zorunda kaldığını, yasal haklarının davacıya ödenmediğini ileri sürerek, kıdem ve ihbar tazminatları ile fazla mesai, yıllık izin ve tatil alacaklarının davalıdan tahsilini talep etmiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili; zamanaşımı ve görev itirazında bulunarak, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece davanın reddine karar verilmiş, kararın davacı tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairemizin 2014/3140 E. 2014/6189 K. ve 27/02/2014 tarihli ilamı ile ;

"Davacının işten ayrılış bildirgesinde makam şoförü olarak kuruma bildirildiği, dosyaya sunulan ibraname incelendiğinde kıdem ve ihbar tazminatlarının ödendiğinin yazılı olduğu, davacının yaptığı işin mahiyeti, işverene karşı gerçekleşen bağımlılık unsuru ve ücret dikkate alındığında taraflar arasındaki ilişkinin İş Kanunu kapsamında olduğu anlaşıldığından mahkemece işin esasına girilmesi gerekirken görevsizlik kararı verilmesinin hatalı olduğu" gerekçesiyle karar bozulmuştur.

Bozma kararımız sonrası mahkemece bozma ilamına uyularak davanın kısmen kabulü ile kıdem tazminatı ile fazla mesai, yıllık izin ve genel tatil alacaklarının davalıdan tahsiline, ihbar tazminatı ve hafta tatili çalışma ücreti istemlerinin reddine hükmedilmiştir.

D) Temyiz:

Kararı taraflar temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

1-Gerekçeli karar başlığında dava tarihinin 12/07/2013 yerine, bozmadan sonra UYAP'a

kayıt tarihi olan 20/05/2014 olarak yazılması mahallinde düzeltilebilir maddi hata kabul edilerek bozma nedeni yapılmamıştır.

2-Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının tüm, davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

3-Taraflar arasında düzenlenen ibranamenin geçerliliği konusunda uyuşmazlık bulunmaktadır.

Türk Hukukunda ibra sözleşmesi 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiş olup, kabul edilen Yasanın 132 inci maddesinde "Borcu doğuran işlem kanunen veya taraflarca belli bir şekle bağlı tutulmuş olsa bile borç, tarafların şekle bağlı olmaksızın yapacakları ibra sözleşmesiyle tamamen veya kısmen ortadan kaldırılabılır" şeklinde kurala yer verilmiştir.

İş ilişkisinde borcun ibra yoluyla sona ermesi ise 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 420 inci maddesinde öngörülmüştür. Sözü edilen hükme göre, işçinin işverenden alacağına ilişkin ibra sözleşmesinin yazılı olması, ibra tarihi itibarıyla sözleşmenin sona ermesinden başlayarak en az bir aylık sürenin geçmiş bulunması, ibra konusu alacağın türünün ve miktarının açıkça belirtilmesi, ödemenin hak tutarına nazaran noksansız ve banka aracılığıyla yapılması şarttır. Bu unsurları taşımayan ibra sözleşmeleri veya ibraname kesin olarak hükümsüzdür. Hakkın gerçek tutarda ödendiğini ihtiva etmeyen ibra sözleşmeleri veya ibra beyanını muhtevi diğer ödeme belgeleri, içerdikleri miktarla sınırlı olarak makbuz hükmündedir. Bu hâlde dahi, ödemelerin banka aracılığıyla yapılmış olması gerekir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 420 inci maddesinde, iş sözleşmesinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde yapılan ibra sözleşmelerine geçerlilik tanınmayacağı bildirilmiştir. Aynı maddede, alacağın bir kısmının ödenmesi şartına bağlı ibra sözleşmelerinin (ivazlı ibra), ancak ödemenin banka kanalıyla yapılmış olması halinde geçerli olacağı öngörülmüştür. 4857 sayılı İş Kanununun 19 uncu maddesinde, feshe itiraz bakımından bir aylık hak düşürücü süre öngörülmüş olmakla, feshi izleyen bir ay içinde işçinin işe iade davası açma hakkı bulunmaktadır. Bu noktada feshi izleyen bir aylık süre, işçinin eski işine dönüp dönmeyeceğinin tespiti bakımından önemlidir. O halde feshi izleyen bir aylık sürede işverenin olası baskılarını azaltmak, iş güvencesinin sağlanması için de gereklidir. Geçerli ve haklı neden iddialarına dayanan fesihlerde dahi ibraname düzenlenmesi için feshi izleyen bir aylık sürenin beklenmesi gerekir. Bir aylık bekleme süresi kısmi ibra açısından işçinin bir kısım işçilik alacaklarının ödenmesinin bir ay süreyle gecikmesi anlamına gelse de temelde işçi yararına bir durumdur. Hemen belirtelim ki bir aylık bekleme süresi ibra sözleşmelerinin düzenlenme zamanı ile ilgili olup ifayı ilgilendiren bir durum değildir. Başka bir anlatımla işçinin fesih ile muaccel hale gelen kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve izin ücreti gibi haklarının ödeme tarihi bir ay süreyle ertelenmiş değildir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun değinilen maddesinde, işverence yapılacak olan ödemelerin banka yoluyla yapılması zorunluluğunun getirilmesi, ibranamenin geçerliliği noktasında sonuca etkilidir. Ancak banka dışı yollarla yapılan ödemelerde de borç ibraname kapsamında tamamen veya kısmen ifa yoluyla sona ermiş olur.

Somut uyuşmazlıkta, davacının imzasını taşıyan 03/06/2013 tarihli ibranamede davacıya 4.774,93 TL kıdem tazminatı ödendiği yazılıdır. Davacı ibranamede belirtilen kıdem tazminatından 07/06/2013 tarihli para makbuzu yazılı belgede de kayıtlı olduğu üzere kıdem tazminatına mahsuben 2.000 TL ödeme yapıldığını, başkaca ödeme yapılmadığını beyan etmiştir. Mahkemece kıdem tazminatı istemi ibranamede belirtilen 4.774,93 TL ile para makbuzunda belirtilen 2.000 TL mahsup edilerek kısmen kabul edilmiş ise de, yukarıdaki ilke kararında da belirtildiği üzere davalı işverence ibranamede belirtildiği halde ödendiği ispatlanamayan 4.774,93 TL nin hesaplanan kıdem tazminatından mahsubu hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgisine iadesine, 21/09/2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.